7/1262

T.C.
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
Tüketicinin ve Rekabetin Korunması Genel Müdürlüğü

Sayı : B 14 0 TRK 15 00 00/ 29624
Konu : Soru Önergesi

17-10-2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİ
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ: 14.10.2003 tarih ve 3208/12181 sayılı yazınız

İlgide kayıtlı yazıyla Bakanlığımıza iletilen, Gaziantep milletvekili Abdülkadir Ateş'e ait soru önergesine cevaplarımız ekte yer almaktadır.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Ali ÇOŞKUN
Sanayi ve Ticaret Bakanı

EK: Yazı (1 adet-2 sayfa)

7/1202

GAZİANTEP MİLLETVEKİLİ ABDÜLKADİR ATEŞ' İN TÜKETİCİNİN KORUNMASINA YÖNELİK YAPILAN YASAL DÜZENLEMELERE İLİŞKİN OLARAK VERDİĞİ SORU ÖNERGESİNE CEVAPLARIMIZ

1- Sosyal ve ekonomik hayatta ve bankacılık sektöründe yaşanan hızlı değişimlerin en önemli sonuçlardan birisi de hızla artan kredi kartı kullanımı olmuştur. Bu gün erişkin bir bireyin cüzdanında en azından iki tane kredi kartı bulunması, bu alanda bankacılık sektörünün uyguladığı politikaların da bir sonucudur. Bu alanda yapılan araştırmalara göre bu gün **Türkiye' de 17 milyon adet kredi kartı bulunmaktadır ve bu rakam kişi olarak 7 ila 9 milyona tekabül etmektedir.** Bilindiği gibi bankacılık alanındaki en büyük rekabetlerden bir tanesi kredi kartı pazarlama sektöründe yaşanmış ve bunun sonucu olarak taksitle satış, hediye puan, promosyon uygulamaları sektöre çeşitlilik getirmiştir. Ancak yaşanan ekonomik krizler kredi kartı kullanımının tüm dünya uygulamalarından farklı olarak borçlanmaya dönük hale gelmesine neden olmuş, bu aşamada uygulanan fahiş temerrüt faizleri, reel olarak ödenmesi mümkün olmayan kredi kartı borçlarını oluşturmuştur.

Bu aşamada, **180.000 civarında tüketicinin** yaşadığı bu ağır bunalımın giderilmesine yönelik olarak, 4077 sayılı TKHK' da değişiklik öngören Yasa Tasarısına geçici birinci madde olarak eklenen hüküm ile, Yasanın yayımından önce temerrüde düşmüş kredi kartı borçları açısından temerrüt faizi indirimi ve taksit imkanı getirilmiştir.

Yasanın yürürlüğünün ardından, söz konusu hükümden yaralanmak için **yazılı olarak bankalara başvuran tüketici sayısı 120.000** civarında olmuştur. Bankalar ile protokol yapıp borcun **ilk taksidini ödeyen tüketicilerin sayısı 100.00** civarındadır. Söz konusu 100.000 kişinin %80 ise halen düzenli olarak taksitlerini ödemektedir. Bu istatistiksel veriler karşısında Yasanın geçici birinci maddesi hükmünün amacına ulaştığı ve 100.000 insanın kredi kartı borç batağından kurtulduğunu söylemek mümkündür.

2- 4822 sayılı Yasa ile değişik 4077 sayılı Yasanın tüketici kredilerini ve kredi kartlarını düzenleyen 10 ve 10/A maddelerinde, **sözleşmelerde taraflarca belirlenen temerrüt faizi oranı sınırlanmış ve bu oranın akdi faiz oranının %30 fazlası olabileceği** hükmü getirilmiştir. Bu hüküm aracılığıyla bankaların keyfi ve fahiş temerrüt faizi uygulamalarının önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Söz konusu Yasada, akdi faiz oranına ilişkin herhangi bir kısıtlamanın yapılmamasının nedeni ise, piyasa ekonomisi koşulları çerçevesinde sözleşme özgürlüğü ilkesine göre serbestçe şekillenecek akdi faiz oranlarına yasal müdahalenin hukuk sistemince korunmayacağı düşüncesidir. Zira benzer yasal kısıtlamalara ilişkin Anayasa Mahkemesince verilmiş iptal kararları bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Yasanın tüketici kredilerine, kredi kartlarına ve haksız şartlara ilişkin hükümleri karşısında banka uygulamalarının tespit edilmesi amacıyla, Bakanlığımca bankalardan istenen tüketici kredisi ve kredi kartı sözleşmeleri hukukçularca incelenmektedir. Yasaya aykırı uygulamaların tespiti halinde, Yasada ön görülen idari para cezalarının uygulanması yoluna gidilebilecektir.

3- Kredi kartı sözleşmesi, bankalar ile tüketiciler arasında sözleşme serbestisi ilkesine göre akdedilen ve karşılıklı olarak iki tarafa borç yükleyen bir sözleşme türüdür. **4822 sayılı Kanunla değişik 4077 sayılı TKHK' un 10/A maddesine göre;** kredi kartı ile mal veya

hizmet alımı sonucu nakdi krediye dönüşen veya kredi kartı ile nakit çekim suretiyle kullanılan krediler bu sözleşme ilişkisinin konusunu oluşturmaktadır.

Bu yasal düzenlemeden önce, Bankalar Birliğinin meslek kuralları dışında kredi kartı sözleşme ilişkisini belli yönleriyle düzenleyen bir yasal metin Türk hukukunda bulunmamaktaydı. BDDK tarafından hazırlan **"Banka Kartları ve Kredi Kartları Yasa Tasarısı"** Taslağı ise kredi kartlarını her yönüyle hüküm altına alan düzenlemeler ile bu alanda yaşanan hukuki boşluğu giderecek niteliktedir.

BDDK tarafından 04.06.2003 tarihinde Başbakanlığa sevk edilen söz konusu Taslağa ilişkin Bakanlığımız görüşleri, 30.06.2003 tarihinde gönderilmiştir. Bu Tasarının yasalaşmasının ardından bu alanda yaşanan bir çok tüketici sorunun önüne bütünüyle geçilmiş olacaktır.